

Organisatieonderdeel
Behandeld door
Postadres
Bezoekadres
Telefoon
E-mail
Ons kenmerk
Uw kenmerk
In afschrift aan
Datum
Bijlage(n)
Pagina

Staf Korpsleiding
Directie Operaties en Korpsstaf

Postbus 17107
2502 CC Den Haag
Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag.

22 januari 2018
0

Aan de Minister voor Rechtsbescherming
Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Postbus 20301
2500 EH Den Haag

VERZONDEN 24 JAN. 2018

4
3
0
0
Onderwerp

consultatieadvies concept-implementatiewetsvoorstel richtlijn 2016/800/EU (kinderen in het strafproces)

Excellentie,

Met belangstelling nam ik kennis van het met uw brief van 23 november jl. ter consultatie aangeboden concept-implementatiewetsvoorstel Richtlijn 2016/800/EU (kinderen in het strafproces). Het voorstel beoogt procedurele waarborgen te bieden voor kinderen die verdachte of beklaagde zijn in een strafprocedure, of onderwerp zijn van een overleveringsprocedure. De tekst van het voorstel geeft voor de politie aanleiding u het volgende in overweging te geven. Na enkele algemene opmerkingen, geef ik u artikelsgewijs mijn reactie en sluit ik af met de uitvoeringseffecten.

1. Algemeen

In de dagelijkse politiepraktijk vinden bij de bestrijding van de jeugdcriminaliteit diverse interventies plaats, waarbij ook gericht strafrechtelijk optreden nodig kan zijn. De politie is voor de jeugdige veelal het eerste contact in de jeugdstrafrechtketen. Zo werden er in 2016 voor een vermoeden van het plegen van misdrijven ruim 21.000 jeugdigen in de leeftijd tussen 12 en 18 jaar aangehouden.¹ De meeste jongeren die een eerste strafbaar feit begaan, krijgen een reprimande of worden naar Halt verwezen. Het merendeel van de overige jeugdstrafzaken wordt afgehandeld via ZSM. Overigens blijven de doorlooptijden gedurende het strafproces ten aanzien van jeugdigen een punt van aandacht, waarmee ook bij de uitvoering van de huidige voorgestelde bepalingen rekening zal dienen te worden gehouden.²

Richtlijn

De Richtlijn geeft blijk van een duidelijke positie voor de jeugdige verdachte. De politie onderschrijft vanuit het bestaande strafprocesrecht al het uitgangspunt dat kinderen gedurende de contacten met de politie in het strafproces dienen te worden ondersteund om het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens te verwezenlijken. Alsmede dat de kwetsbaarheid van kinderen waar mogelijk met compenserende maatregelen moeten worden weggenomen.³ Qua toepassingsgebied is de nieuwe Richtlijn – en daarmee het conceptwetsvoorstel – op grond van het zesde lid van artikel 2 in bepaalde gevallen niet van toepassing op lichte strafbare feiten, zoals de buitengerechtelijke afdoening waarvoor de verdachte niet is aangehouden. Ik spreek mijn waardering uit dat op onderdelen mede door inzet van de Nederlandse regering juist ten behoeve van de uitvoerbaarheid uiteindelijk een meer genuanceerde eindtekst van de Richtlijn kon worden vastgesteld.

Leeftijdsgrenzen

In de conceptmemorie van toelichting worden gebruikte definities van *kinderen*, *jeugdigen* en *minderjarigen* nader verduidelijkt⁴. De politie kan instemmen met het voorstel om geen gebruik te maken

¹ CBS Statline 21 augustus 2017 gaf over 2015 nog ruim 22.000 aan.

² TK 2016–2017, 29279, nr. 389, Brief Staatssecretaris JenV van 28 juni 2017 over de doorlooptijden in het jeugdstrafrecht.

³ Bij een verwijzing naar een beschrijving van de huidige praktijk dient op p 11 in noot 1 te worden verwezen naar de recente Richtlijn en kader voor strafvordering jeugd en adolescenten, inclusief strafmaten Halt (Stcr. 2017, nr. 68077).

⁴ Op p. 10 van de conceptmemorie van toelichting wordt in de 2^e alinea gesproken over de vervolging van verdachten die 'jonger waren dan achttien jaar', waarmee onbedoeld ook de uitgesloten zogeheten 12-minners zouden vallen.

Datum 22 januari 2018
 Onderwerp Consultatieadvies concept-
 implementatievoorstel richtlijn
 2016/800/EU (kinderen in het
 strafproces)
 Pagina 2/7

van de in de richtlijn geboden ruimte om de bepalingen voor jeugdigen niet meer toe te passen vanaf het moment dat de persoon de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt; deze beperking is ook in het huidige recht niet opgenomen.

Modernisering WvSv

Er is sprake van gelijktijdige consultatieperioden voor twee afzonderlijke wetsvoorstellen die ingrijpen op deels dezelfde wetsartikelen. Op 30 november jl. is immers gelijktijdig ook het conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 6 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Bijzondere regelingen) in consultatie gegeven, waar in hoofdstuk 1 ten aanzien van voorzieningen vanwege de persoon van de verdachte ook bepalingen over jeugdigen en jongvolwassenen zijn opgenomen. Dit vergt nauwgezette afstemming.

Opleidingseisen politie

In de conceptmemorie van toelichting wordt bij een beschrijving van opleidingseisen in het algemene deel (p. 12) niet duidelijk of ook de opsporingsambtenaren van de politie vallen onder de in de richtlijn genoemde 'rechtshandavingsinstanties'. Bij de politie is het in de organisatie borgen van de kennis en vaardigheden op het terrein van het jeugdstraf(proces)recht in brede zin het uitgangspunt en niet alleen bij de gespecialiseerde medewerkers. Binnen alle opleidingen komen accenten op het jeugdstraf(proces)recht in meer of mindere mate aan de orde en deze worden in een aantal opleidingen getoetst. Ook komt de specialisatie in vervolgoopleidingen aan bod. Voor de politie gaat het hierbij om verschillende doelgroepen. Hierbij moet gedacht worden aan verschillende leerinterventies voor doelgroepen als de medewerkers in de basisteams (ongeveer 35.000 personen), hulpofficieren van justitie, wijkagenten en aan de meer gespecialiseerde medewerkers op het werkveld jeugd, zoals jeugdrechercheurs.

Overleveringswet

De in deze consultatiereactie gegeven opmerkingen zien ook op de voorgenomen wijzigingen in de Overleveringswet, voor zover de wijzigingen niet specifiek alleen gelden voor het Wetboek van Strafvordering.

2. Artikelsgewijze reactie

2.1 Uitbreiding mededelingen recht op informatie (art. 488aa)

De jeugdige verdachte dient telkens in voldoende mate te begrijpen welke handelingen en beslissingen binnen een strafprocedure aan de orde zijn; informatie is daarvoor van groot belang, in het bijzonder de informatie over de rechten als verdachte. Het is positief dat in de conceptmemorie van toelichting ook ruimte wordt geboden de informatie met maatwerk op eigentijdse wijze over te brengen, naast het uitreiken van een folder. Niet onbelangrijk aspect daarbij is dat bij een groot deel van de jeugdige verdachten sprake is van licht verstandelijke beperkingen (LVB), waardoor het doen begrijpen van alle (vooral verbale) informatie een bijzonder element van de procedure is.

Er wordt voorgesteld om met een wettelijke bepaling in art. 488aa - in afwijking van de richtlijn - alle in artikel 4 van de Richtlijn 2016/800/EU (verder: de Richtlijn) opgenomen mededelingsverplichtingen tegelijk in te laten gaan op en *vanaf het moment dat de verdachte is aangehouden*.

Artikel 4 van de Richtlijn maakt onderscheid tussen informatie die moet worden verstrekt '*onverwijld wanneer kinderen ervan in kennis zijn gesteld dat zij verdachte of beklaagde in een strafproces zijn*' (eerste lid a) en informatie die wordt verstrekt '*op het eerste passende moment*' (eerste lid onder b). In overweging 19 van de Richtlijn wordt daartoe opgemerkt: '*de te verstrekken informatie hangt af van de omstandigheden van de zaak*'. Ook in overweging 20 wordt de voorwaarde gesteld '*ten laatste (...) indien een dergelijke maatregel wordt genomen ten aanzien van het kind*'.

Hoewel de eenvoud van het ene, heldere moment van de aanhouding van de verdachte het mogelijk maakt aan de hand van een folder of een ander communicatiemiddel alle informatie over te brengen,

20180129.041 09:43 0005

Datum 22 januari 2018
Onderwerp Consultatieadvies concept-
implementatievoorstel richtlijn
2016/800/EU (kinderen in het
strafproces)
Pagina 3/7

zou de invoering van een generieke verplichting voor *alle* (jeugdige) verdachten om op dit ene moment informatie te geven over *alle mogelijk gedurende een procedure nog in te roepen rechten* als bedoeld in het voorgestelde art 488aa kunnen resulteren in (neven)effecten die niet stroken met het beoogde doel. Immers, juist omdat een jeugdige verdachte bij aanhouding in kort tijdsbestek emotioneel en rationeel het nodige te verduren krijgt, zal het lezen of benodigde toelichting krijgen van *alle aanspraken in mogelijk alle toekomstige situaties* tot verwarring en daarmee onnodige belasting kunnen leiden. Er zijn immers veel situaties waarin - zeker niet al bij aanhouding - voor de opsporing duidelijk is of er een medisch onderzoek of een advies van de Raad voor de Kinderbescherming nodig is, of dat er een terechtzitting zal volgen (onderdelen f, g en h van het eerste lid). Voor het merendeel van de strafzaken is (of komt) een situatie waarin een aanspraak op die rechten zou kunnen ontstaan (nog) niet aan de orde.

Reden waarom in overweging wordt gegeven om te bezien of het conceptwetsvoorstel - in de lijn van artikel 4 eerste lid onder b Richtlijn – zodanig kan worden herzien, dat het overbrengen van informatie over deze in de Richtlijn genoemde rechten ook eerst aan de orde komt op het in de concrete strafzaak voor de jeugdige eerste passende moment.

2.2 Recht bij politieverhoor vergezeld te worden door ouders, voogd of andere geschikte volwassene (488ab)

Artikel 4 eerste lid onder a sub iv van de Richtlijn bevat het recht te worden vergezeld door de persoon die het ouderlijk gezag heeft *gedurende andere fasen van de procedure* dan de terechtzitting. Het voorgestelde art 488ab vermeldt 'het verhoor' van de opsporingsambtenaar, maar verduidelijkt (in de conceptmemorie van toelichting) niet welk verhoor dit omvat. Dit zou kunnen betekenen dat niet alleen een verhoor na aanhouding (of op uitnodiging) onder de reikwijdte valt, maar dat ook een *verhoor ter plaatse van de staande gehouden verdachte* onder deze bepaling zou vallen. Dit zou in dat geval een uitbreiding inhouden van de bestaande praktijk van gevallen waarin de aanwezigheid van en de verhoorbijstand door een vertrouwenspersoon bij het verhoor van een minderjarige aan de orde is.⁵ Duidelijk is dat met een voorstel tot het uitbreiden van het recht tot vergezellen bij een verhoor ter plaatse van de staande gehouden verdachte een niet uitvoerbare regeling zou ontstaan. Het lijkt er op dat dit niet de bedoeling is. Ik adviseer u e.e.a. in de memorie van toelichting te verduidelijken.

In de tekst of de conceptmemorie van toelichting wordt verder niet ingegaan op de vraag of het recht zich te laten vergezellen door ouders, voogd of een ander geschikte volwassene geldt *naast* het recht op rechtsbijstand bij het verhoor als bedoeld in art 28d Sv. Het advies is dit ter verduidelijking op te nemen.

Uitvoeringspraktijk

De mogelijkheid zich te laten vergezellen leidt ook thans bij de vertrouwenspersoon tot praktische uitvoeringsvragen. Zo kunnen zich gevallen voordoen waarin de ouder zonder tolk zelf niet in staat is om effectief invulling te geven aan het begrijpen van wat bij diens aanwezigheid in het verhoor van de verdachte wordt besproken. Of dit uiteindelijk aanleiding zou kunnen geven voor de hulpofficier van justitie om over te gaan tot het weigeren van de toegang, zal per geval dienen te worden beoordeeld.

Ook kan in de praktijk spanning ontstaan op het voortvarend verloop van de strafprocedure, nu de inspanningen om de ouders te bereiken steeds intensiever worden. In de politiepraktijk komt het niet zelden voor dat het verloop van het strafproces onnodig wordt vertraagd, omdat de ouder(s) niet tijdig kunnen worden bereikt of kunnen afreizen. De Richtlijn benoemt dit aspect ook in het slot van overweging 24 in verband met de plicht tot het later alsnog informeren: dat de strafprocedure niet onnodig wordt vertraagd. De jeugdige moet niet onnodig langer voor onderzoek opgehouden worden.

⁵ Beleidsbrief 'OM-beleid per 1 maart 2017 inzake bijstand door vertrouwenspersoon bij minderjarigen en (...)' van 1 maart 2017 (Stcrt 2017, nr. 12009).

In dat verband blijkt dat kinderen en hun ouders de snelle mogelijkheid van *aanwezigheid via videoverbinding* op prijs stellen, zeker als ouder in een andere plaats in Nederland verblijft. Het advies is in de wet of memorie van toelichting ook deze passende vorm als invulling van het vergezelschap mogelijk kan maken, juist met het oog op de voortvarende procedure.

Overigens wordt in de conceptmemorie van toelichting op p.15 bij de verwijzing naar het eerste lid van dit artikel ten onrechte niet de 'andere geschikte volwassene' genoemd.

Positief is tot slot dat in het tweede lid van art 488ab als weigeringsgrond tegen de aanwezigheid het belang van het onderzoek is opgenomen, zoals op grond van art 27e Sv ook al een kennisgeving kan worden uitgesteld om te voorkomen dat aanzienlijke schade aan het onderzoek kan worden toegebracht.

2.3 Audiovisuele registratie politieverhoor (488ac)

De Richtlijn legt de plicht op zorg te dragen voor het maken van audiovisuele opnames van verhoren van kinderen door (o.a.) de politie in bepaalde gevallen, namelijk: wanneer dit in verhouding staat tot de omstandigheden van de zaak, onder andere gelet op het feit of er al dan niet een advocaat aanwezig is en of het kind al dan niet zijn vrijheid is ontnomen, mits de belangen van het kind steeds de eerste overweging vormen. Doel is bescherming tegen mogelijk misbruik of een kindonvriendelijke bejegening. Dit is een ander doel dan het belang van de waarheidsvinding.

Het conceptvoorstel kiest voor aansluiting bij het bepaalde in de door het College van procureurs – generaal vastgestelde Aanwijzing auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten en beoogt de daarin vervatte voorziening tot registratie wettelijk vast te leggen.⁶ Het voorstel biedt met het voorgestelde artikel in de vorm van een discretionaire bevoegdheid (kan) ruimte om de factoren per situatie te kunnen wegen. Daarnaast gaat de politie er van uit dat de mogelijkheid ook open kan blijven staan zoals die thans voor de lichtere delicten facultatief in de Aanwijzing is opgenomen.

In het tweede lid van art. 6.1.1.1.5 in het tevens in consultatie gegeven conceptwetsvoorstel Vaststellingswet Boek 6 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (Bijzondere regelingen) wordt voorgesteld dat in *bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gevallen* het verhoor van de verdachte audiovisueel wordt geregistreerd. In paragraaf 2.1.4 van die conceptmemorie van toelichting wordt opgemerkt dat het bij de registratie van verhoren gaat om een recht van de minderjarige dat strekt tot bescherming en tot versterking van zijn procespositie in die gevallen waarin aan die aanvullende bescherming behoefte bestaat. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer de minderjarige minder goed in staat is te bevatten wat van hem in het verhoor wordt verlangd. Denkbaar is dat de reikwijdte en de gevolgen van de verklaring die hij aflegt, door hem niet goed worden ingeschat. De registratie maakt voor die gevallen het optreden van de verhoorende ambtenaar toetsbaar, wat de betrouwbaarheid van de verklaring van de verdachte ten goede komt. Tegen de achtergrond van het uitgangspunt dat het nieuwe wetboek voorziet in duidelijke beschrijving en regeling van de bevoegdheden en procespositie van de verschillende deelnemers aan de strafrechtspleging, wordt voorgesteld ook het recht op de registratie van verhoren van een nadere normering te voorzien. De gevallen waarin van een dergelijke registratie sprake zal zijn, worden beschreven in een algemene maatregel van bestuur. Daarbij wordt de huidige praktijk als uitgangspunt genomen.

Nu het huidige voorstel beoogt de verplichtingen op grond van de Richtlijn met een normering in de wet zelf te implementeren, zal dit van invloed (kunnen) zijn op de voornoemde modernisering van het Wetboek van Strafvordering. Het advies is e.e.a. in dat traject nader te evalueren.

⁶ Stcr. 2012, 26900.

2.4 Recht op informatie aan ouders, voogd of andere geschikte volwassene (488b)

Eerste lid

Onder ouders van een minderjarige worden op grond van art. 131 Sv verstaan de ouders die het gezag over de minderjarige uitoefenen. In veel bepalingen in het wetboek wordt gesproken over 'ouders of voogd'. De Richtlijn spreekt over 'elke persoon die het ouderlijk gezag over het kind heeft'.

Ten tijde van de invoering van art. 131 Sv was nog niet de feitelijke situatie zo ontwikkeld dat het ouderlijk gezag in veel gevallen gespreid was over personen die op verschillende locaties verblijven. Anno 2018 is het voor de politie in veel gevallen ondoenlijk om snel zicht te hebben op beide ouders die het gezag over de minderjarige uitoefenen en om deze vervolgens te bereiken. In dit verband bepleit de politie vanuit het belang van de jeugdige op een voortvarende procedure, dat bij het voldoen aan de vereisten van mededeling aan ouders op grond van deze bepaling kan worden volstaan aan het doen van mededeling aan 'een ouder', te weten: verzorgende ouder, of de ouder bij wie de minderjarige op dat moment verblijft.

Voor de uitvoering van deze handelingen dient niet onvermeld te blijven dat de opsporingsambtenaar geen directe toegang heeft tot een gezag-register en op dat moment dus afhankelijk is van de (juistheid van de) informatie die de minderjarige dan wel de verzorgende ouder geeft, zoals de personalia en de bereikbaarheidsgegevens van de andere gezaghebbende ouder of voogd. In de praktijk is niet zelden de situatie aan de orde dat de minderjarige of de verzorgende ouder desgevraagd niet wil dat de andere ouder geïnformeerd wordt; zoals in geval van een echtscheiding. Vaak is deze dan niet bereid is de gevraagde gegevens van de andere ouder aan de politie te verstrekken. Ouders die ieder voor zich het gezag uitoefenen, zijn gehouden zelf onderling elkaar te informeren. In dit verband vraagt de politie de wetgever aandacht voor deze uitvoeringsproblematiek, en geeft u in overweging om ook met wetgeving alternatieven te onderzoeken om dit communicatieproces waar mogelijk te bespoedigen.

Tweede lid

In het tweede lid van het voorgestelde artikel valt op dat - anders dan in art 488ab - het belang van het onderzoek niet als grond voor het achterwege laten van de mededeling is opgenomen, zoals op grond van art 27e Sv thans al een kennisgeving kan worden uitgesteld om te voorkomen dat aanzienlijke schade aan het onderzoek kan worden toegebracht. Het advies is deze grond ook bij deze mededeling op te nemen, zoals dit ook voortvloeit uit het bepaalde in art. 5 tweede lid onder c van de Richtlijn.

Derde lid

Bij de mogelijkheid om de mededeling op grond van het derde lid te doen aan de Raad voor de Kinderbescherming past nog wel een opmerking vanuit de praktijk. Randvoorwaarde voor een voortvarend vervolgoptreden door de raad is, dat hij na ontvangst van de mededeling direct verder kan. Dit betekent dat de Raad daartoe qua bereikbaarheid een voorziening zal dienen te hebben op treffen voor de periode buiten kantooruren. Indien een jeugdige immers aan het begin van de avond wordt voorgeleid, zal anders het vervoltraject door de Raad op de mededeling eerst de volgende ochtend in behandeling kunnen worden genomen.

Vierde lid

In het vierde lid van art 488b wordt ter uitvoering van het derde lid van art. 5 van de Richtlijn bepaald wanneer de mededeling alsnog dient te worden gedaan. Uit de conceptmemorie van toelichting wordt onvoldoende duidelijk of deze mededeling ook gemandateerd en onder de verantwoordelijkheid van de hulpofficier van justitie door een (andere) opsporingsambtenaar kan worden gedaan. Het eerste lid koppelt het moment van de mededeling aan de voorgeleiding en daarmee aan de hulpofficier van justitie als bevoegde autoriteit. In de situatie van het vierde lid, zal veelal de betreffende hulpofficier van justitie op dat veel latere moment niet meer aanwezig zijn, en het opnieuw contacteren een toename in de administratieve lasten opleveren. Het advies is om in

20180129.041 09:43 0008

Datum 22 januari 2018
Onderwerp Consultatieadvies concept-
implementatievoorstel richtlijn
2016/800/EU (kinderen in het
strafproces)
Pagina 6/7

de conceptmemorie de bevoegdheid van de opsporingsambtenaar in genoemde zin te bevestigen in de gevallen als bedoeld in het vierde lid.

In de conceptmemorie van toelichting is bij lid 4 niet opgenomen dat het in die gevallen (alleen) gaat om de informatie die in de loop van de procedure nog altijd relevant is, dus over de rechten voor zover die op dat moment in de procedure (nog) actueel zijn; zoals in de Richtlijn wel is vermeld. Het advies is dit ter verduidelijking alsnog op te nemen.

2.5 Bevel medisch onderzoek (art. 489a)

Alleen indien onderzoek nader zicht kan geven

Voor de hulpofficier van justitie komt vanaf het moment na aanhouding bij het bevel tot ophouden voor onderzoek de nieuwe wettelijke bevoegdheid om wanneer uiterlijk waarneembare gezondheidskenmerken daarvoor de aanleiding vormen een medisch onderzoek te bevelen. Het advies is om in de memorie van toelichting voor de 'uiterlijk waarneembare gezondheidskenmerken' te verduidelijken dat het in deze gaat om een aanleiding voor een onderzoek op basis van een eerste algemene bevinding van de opsporingsambtenaar en hulpofficier van justitie van zowel mogelijk lichamelijke als ook mogelijk geestelijke beletselen bij de verdachte.

Duidelijk is dat dit onderzoek geheel los staat van de aan ingeslotenen van een ophoudkamer of cellencomplex te verlenen medische zorg, en een beoordeling over de geschiktheid door een andere persoon dan de behandelend / zorg verlenende arts zal dienen te worden uitgevoerd.⁷ Onduidelijk is op welke grond voor de verdachte, raadsman, ouder, voogd of andere geschikte volwassene de voorwaarde van de uiterlijk waarneembare gezondheidskenmerken niet zou gelden. Wel vermeldt de conceptmemorie van toelichting dat bij indiening van een verzoek (aangenomen: bij de hulpofficier van justitie) de indruk moet bestaan *dat het onderzoek nader zicht geeft op het 'in staat zijn'*. Dit kan niet anders dan dat het verzoek voldoende aanleiding moeten bevatten om aan te nemen dat de jeugdige *niet* tot het ondergaan van een verhoor of onderzoekshandeling in staat is. In het tweede deel van het vierde lid kan een afwijzing van het verzoek door de hulpofficier van justitie in het proces-verbaal worden gerelateerd.

Beslissing na medisch onderzoek

Op p. 24 van de conceptmemorie van toelichting staat dat het vierde lid zou bepalen dat 'de *resultaten* van het medisch onderzoek' (zijn er beletselen voor verhoor of niet) worden vastgelegd in het proces-verbaal. Dit is thans niet opgenomen in het voorgestelde art. 489a. Het vierde lid van artikel 8 van de Richtlijn bepaalt dat de conclusies van het medisch onderzoek schriftelijk worden vastgelegd. Aangenomen mag worden dat dit door de onderzoeker geschiedt. Het voorgestelde artikel regelt vervolgens niet hoe de uitkomst van het onderzoek aan de hulpofficier van justitie wordt kenbaar gemaakt. Aangenomen mag worden dat de beslissing van de hulpofficier van justitie om op basis van de uitkomsten van het medisch onderzoek het verhoor *niet* uit te stellen eveneens in het proces-verbaal wordt gerelateerd. De conceptmemorie van toelichting bespreekt niet wat het rechtsgevolg is in het verdere verloop van de strafvorderlijke procedure, indien de verdachte zich niet kan verenigen met de inhoud van het medisch advies e/o de beslissing van de hulpofficier van justitie. het advies is e.e.a. nader te verduidelijken.

Tot slot kan bij dit artikel worden opgemerkt dat op p.24 van de conceptmemorie van toelichting de 'andere geschikte volwassene' uit het eerste lid van het voorgestelde art. 489a niet wordt vermeld.

⁷ Artikelen 32 t/m 35 Ambtsinstructie voor de politie, de Kmar en andere opsporingsambtenaren; alsmede paragraaf 4.3.1 van het Landelijk Reglement Arrestantenzorg, zie <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/algemeen/onderwerpteksten/algemeen/reglement-arrestantenzorg-versie-2016.pdf>

2.6 Voorlopige hechtenis voor zo kort mogelijke duur (493)

In de wet wordt het thans geldende uitgangspunt voor een zo kort mogelijke duur van de voorlopige hechtenis uitdrukkelijk opgenomen. Op p. 27 worden in de conceptmemorie van toelichting bij de alternatieven voor vrijheidsbeneming niet tevens de voorbeelden genoemd die in de praktijk worden toegepast of in ontwikkeling zijn gedurende de periode van ophouden voor onderzoek en / of van de inverzekeringstelling. Het advies is daarover e.e.a. alsnog op te nemen.

3. Financiële consequenties en administratieve lasten

Als gevolg van de wetwijzigingen is te voorzien dat er gelet op de reikwijdte in brede zin initiële opleidingskosten zijn te maken voor het uitleren van de wetwijzigingen aan het personeel van de politie dat in aanraking kan komen met aspecten van het jeugdstrafprocesrecht; de omvang van deze consequenties zijn door de politie nog niet geduid. Als het gaat om de inzet van middelen, is het niet uitgesloten dat in de praktijk bij een nadrukkelijker communicatie over de rechten vaker meer deelnemers aan het politieverhoor van de verdachte tegelijk aanwezig zullen zijn. Een voor de jeugdige te belastende procesdrukte dient te worden vermeden, en daartoe dienen de verhooruimtes in omvang voldoende te zijn ingericht.

Invoering medisch onderzoek

In hoeveel gevallen het nieuwe recht op een medisch onderzoek zal worden ingeroepen, is thans nog niet duidelijk. De daaraan verbonden kosten, capaciteit en extra administratieve uitvoeringshandelingen dienen nog in beeld te worden gebracht.

Uitbreiding recht op informatie verdachte

De voorgestelde wijziging die ziet op het meedelen van de rechten (art. 488aa) zal enerzijds leiden tot initiële opleidingskosten om de wijzigingen aan te leren aan de medewerkers in de basisteams, de wijkagenten, hulpofficieren van justitie en de jeugdrechercheurs etc. Dit geldt ook voor het ontwikkelen en aanpassen van de daartoe benodigde communicatiemiddelen.

De blijvende uitbreiding van handelingen die vooral zal resulteren in meer tijd in de uitleg en het toelichten van de rechten door opsporingsambtenaren aan verdachten (en tolken), zal leiden tot een toename in benodigde capaciteit (als voorbeeld: een gemiddelde van 7,5 minuten meer tijd per verdachte resulteert bij 21.000 verdachten (2016) in structureel 2.1 fte aan personeelskosten).

Wijziging mededelingen rechten aan ouders

Ook de voorgestelde wijziging die optreedt als gevolg van het meedelen van de reeks aan rechten van de jeugdige verdachte aan de ouders (of voogd of andere geschikte volwassene) zal ook resulteren in een blijvende uitbreiding van handelingen en toename in capaciteit. Als voorbeeld: indien naar verwachting in driekwart van de gevallen het gesprek bij of naar aanleiding van de mededeling gemiddeld 10 minuten per ouder langer duurt, resulteert dit bij 21.229 verdachten en afzonderlijke gesprekken in zeker enkele extra fte op jaarbasis. Daarbij is de situatie van meerdere gesprekken bij gescheiden ouders nog niet eens verdisconteerd. Duidelijk is dan dat bij de resterende 25% waarin een uitvoeriger gesprek nodig zal zijn (soms voortgezet op een politielocatie) de benodigde capaciteit verder zal toenemen.

In de komende periode zullen de verwachte bedrijfsvoeringseffecten van de beoogde wetwijzigingen waar mogelijk nader worden geïnventariseerd.

Hoogachtend,

plaatsvervangend korpschef

